

НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ОБЛІКОВОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ

NATIONAL AND INTERNATIONAL FEATURES OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACCOUNTING AND TAX POLICIES OF ENTERPRISES

УДК 657:330.34

<https://doi.org/10.32843/bses.55-33>

Ізмайлов Я.О.

д.е.н., професор кафедри податкової політики
Університет державної фінансової служби України

Єгорова І.Г.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки
Державний університет економіки і технологій

Izmaylov Yaroslav

University of State Fiscal Service
of Ukraine

Yegorova Iryna

State University of Economics
and Technology

У статті розглянуто взаємозв'язок облікової та податкової політики підприємств. На основі аналізу національних та міжнародних наукових праць запропоновано авторське визначення облікової та податкової політики підприємств. Обґрунтовано рекомендації щодо організаційно-методичних засад формування облікової та податкової політики для підвищення ефективності управління діяльністю підприємства. Проведено порівняльний аналіз особливостей формування облікової політики в Україні та в зарубіжних країнах. Визначено основні позитивні та негативні мега-, макро- та мікроекономічні фактори впливу на облікову та податкову політику із синергетичними ефектами їх взаємного впливу на прийняття управлінських рішень менеджерами підприємств. На основі позитивного досвіду країн світу запропоновані шляхи формування, удосконалення і розвитку взаємопов'язаної облікової та податкової політики підприємств в Україні.

Ключові слова: бухгалтерський облік, облікова політика, податкова політика, податки, глобалізація, управлінські рішення.

В статье рассмотрена взаимосвязь учетной и налоговой политики предприятий. На основе анализа национальных и международных научных трудов предложено авторское определение учетной и налоговой политики предприятий. Обоснованы рекомендации по организационно-методическим основам формирования учетной и налоговой политики для повышения эффективности управления деятельностью предприятия. Проведен сравнительный анализ особенностей формирования учетной политики в Украине и в зарубежных странах. Определены основные положительные и отрицательные мега-, макро- и микроэкономические факторы влияния на учетную и налоговую политику с синергетическим эффектом их взаимного влияния на принятие управленческих решений менеджерами предприятий. На основе положительного опыта стран мира предложены пути формирования, совершенствования и развития взаимосвязанной учетной и налоговой политики предприятий в Украине.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, учетная политика, налоговая политика, налоги, глобализация, управленческие решения.

The article considers the relationship between accounting and tax policy of enterprises. It is proved that scientists define accounting and tax policy of enterprises in different ways. Based on the analysis of national and international scientific works, the author's definition of accounting and tax policy of enterprises is proposed. It is substantiated that the accounting policy should be understood as a set of accounting principles, methods, procedures and measures to provide external and internal users of accounting information. It is recommended to understand the tax policy of the enterprise as a combination of principles, methods and stages used by the organization to optimize the tax burden, the formation and submission of tax returns. Recommendations on organizational and methodological bases of formation of accounting and tax policy for increase of efficiency of management of activity of the enterprise are substantiated. It is determined that the result of the chosen accounting policy should be the choice of accounting methods for a particular entity to prepare reports that meet the qualitative characteristics, including information on social, innovative and environmental development. It is proved that the correct formation of accounting policy and its system organization depends on accounting as an important source of information for enterprise management and external users. The comparative analysis of features of formation of accounting policy in Ukraine and in foreign countries is carried out. The directions of improvement of the system of interrelation of accounting and tax policy of business entities for making effective management decisions and optimization of the tax burden are identified. The main positive and negative mega-, macro- and microeconomic factors influencing the accounting and tax policy with synergetic effects of their mutual influence on management decisions by managers of enterprises are identified. Based on the positive experience of the world, the ways of formation, improvement and development of interconnected accounting and tax policy of enterprises in Ukraine are proposed.

Key words: accounting, accounting policy, tax policy, taxes, globalization, management decisions.

Постановка проблеми. Український бізнес функціонує у вкрай нестабільних мега- та макро-економічних умовах, які виникли через кризову ситуацію у світі, спричинену COVID-19. Доповнюють негативний вплив недосконалість податкової системи України та загальна нерозвиненість інфраструктури економіки.

Податки, що сплачуються підприємствами, відіграють велику роль у формуванні дохідної і видаткової частин бюджету та стратегічному управлінні господарською діяльністю підприємства в ринкових умовах сьогодення. Завданням системи бухгалтерського обліку є подання інформації про фінансово-господарську діяльність підприємств та сплату ними податкових зборів на користь держави, завдяки чому відбувається перерозподіл благ у суспільстві.

В умовах переосмислення традиційної методології ведення обліку та подання фінансової звітності потрібно застосовувати сучасні методи організації бухгалтерського обліку на українських підприємствах. Одним із напрямів удосконалення організації бухгалтерського та податкового обліку господарської діяльності підприємств є розроблення чіткої та структурованої облікової та податкової політики. Від облікової та податкової політики підприємства мають пряму залежність показники прибутковості, собівартості продукції, податків на прибуток, на додану вартість, а також показники фінансового стану.

Постійно змінювані конкурентні умови ринку вимагають відповідального підходу до розроблення облікової та податкової політики, яка повинна бути складником економічної політики і страте-

гії підприємства, відповідаючи специфіці роботи такого підприємства.

Актуальність цієї теми полягає в необхідності розв'язання питань формування узгодженої облікової та податкової політики для оптимізації податкового навантаження та підвищення ефективності управління діяльністю підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методично-організаційні питання облікової політики досить широко і ґрунтовно висвітлені у працях багатьох українських та зарубіжних учених. Зокрема, вагомий внесок до методики і організації формування облікової політики підприємств зробили М.І. Бондар [1], Л.М. Васильєва [2], С.Ф. Голов, В.М. Костюченко [3], Д.О. Грицишен [4], В.М. Диба [5], Я.О. Ізмайлов [7], М.В. Кужельний, С.О. Левицька [8], Ю.А. Кузьмінський [9], С.Ф. Легенчук [11], Л.Г. Ловінська, І.Б. Стефанюк [12], М.С. Пушкар [14], В.В. Сопко [16], Т.М. Сторожук [17] тощо. Серед зарубіжних авторів заслуговують на увагу праці Х. Андерсона, Г. Александера, С. Барнеса, Дж. Бебінгтона [19], Г. Бірмана, Г. Велша, В. Ковальова, Д. Колдуелла, М. Кутера, М. Гурської [10], М. Медведєва, Б. Нідлза, Я. Соколова, О. Супрунної [20], М. Фрідмана, М. Холла [21], Е. Хендріксена, Ван Бреди [18], Р. Холта, У. Шарпа, С. Шмідта та інших, у яких висвітлено різні аспекти формування та застосування облікової політики на підприємствах. Водночас залишається багато невирішених питань та проблем, які стосуються теоретичних та методичних аспектів взаємозв'язку облікової та податкової політики для оптимізації податкового навантаження і підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення теоретико-методичних, організаційних і практичних засад формування взаємопов'язаної облікової та податкової політики для оптимізації податкового навантаження і підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як інструмент організації бухгалтерського обліку облікова політика повинна забезпечити надання облікової інформації, необхідної для управління підприємством і підготовки звітності для внутрішніх користувачів, відповідність організації обліку умовам діяльності суб'єкта господарювання.

Від правильного формування облікової політики та її системної організації залежить ведення бухгалтерського обліку як важливого інформаційного джерела для управління підприємством та зовнішніх користувачів. Виникнення терміна «облікова політика» пов'язане з реформуванням бухгалтерського обліку відповідно до ринкових відносин та міжнародних стандартів. Відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що

використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [6]. Облікова політика надала на законодавчому рівні альтернативні варіанти обліку, а роль бухгалтера на підприємстві змінилася від простого обліковця господарських операцій до активного учасника їх здійснення.

У Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики зміни в облікових оцінках та помилки» міститься поняття «облікові політики», що визначаються як конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання під час складання та подання фінансової звітності [13]. Поняття вживається у множині через те, що за міжнародними правилами облікова політика, установа щодо конкретного об'єкта обліку, вважається окремою обліковою політикою. За національним законодавством, єдину облікову політику підприємства становить саме сукупність таких облікових політик.

С.В. Свірко стверджує, що «облікова політика – це сукупність облікових принципів, методів, процедур та заходів для забезпечення якісного, безперервного проходження інформації від етапу первинного спостереження до узагальнюючого складання звітності» [15, с. 26].

Л.Г. Ловінська та І.Б. Стефанюк у спільній монографії зазначають, що облікова політика є сукупністю принципів, методів і процедур для ведення поточного обліку, складання та подання фінансової звітності в межах, визначених нормативно-правовими документами, що погоджені з Міністерством фінансів [12, с. 63].

На думку М.С. Пушкаря, облікова політика є конституцією підприємства, яка передбачає права й обов'язки системи обліку з приводу формування інформаційних ресурсів для менеджерів [14, с. 10].

Результатом вибраної облікової політики повинен бути вибір для конкретного суб'єкта господарювання методів обліку для складання звітності, яка відповідатиме якісним характеристикам, включаючи інформацію про соціальний, інноваційний та екологічний розвиток. Політика господарської діяльності підприємства у сфері економічних відносин, розвитку, фінансів та податків знаходить відображення в обліковій політиці. На думку М.І. Кутера, учасники господарського процесу, переслідуючи власні інтереси, ставлять перед обліком визначені цілі, які досягаються (або не досягаються) шляхом вибору облікової політики [10].

Отже, на думку авторів статті, облікова політика – це сукупність облікових принципів, методів, процедур та заходів для забезпечення зовнішніх та внутрішніх користувачів обліково-звітною інформацією. Результатом вибраної облікової політики повинен бути вибір для конкретного суб'єкта господарювання методів обліку для складання звітності, яка відповідатиме якісним характеристикам,

включаючи інформацію про соціальний, інноваційний та екологічний розвиток.

У результаті аналізу нормативно-законодавчої бази та досліджень науковців зроблено висновок, що, відповідно до вимог міжнародних документів, облікова політика як один з основних документів, що уособлює в собі комплекс взаємопов'язаних стандартів чинного законодавства та набір методів і принципів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності завжди буде слугувати базисом для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. У глобалізаційних умовах гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності облікова політика виконує початкову роль у процесі створення уніфікованої (єдиної) системи обліку. Принципи облікової політики згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) надають можливість скласти фінансову звітність із відповідною та правдивою інформацією про ті операції, які відбулися. Згідно з вимогами МСБО, облікова політика затверджується наказом (положенням) про облікову політику підприємства. Розроблена облікова політика повинна регламентувати відповідність фінансової звітності підприємства вимогам кожного МСБО/МСФЗ, що застосовується.

Основною метою облікової політики на підприємстві, відповідно до призначення, є формування:

- повної об'єктивної та достовірної інформації, яка максимально правильно розкриває його діяльність для зацікавлених осіб;
- правил використання прийомів первинного обліку;
- положень з обліку майна, зобов'язань, основних засобів, фінансових інвестицій, запасів;
- обліку витрат та обчислення собівартості продукції та обсягів незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів і джерел забезпечення наступних витрат; доходів від продажу продукції, робіт, послуг та ін. [2]

Формування облікової політики здійснюється на трьох рівнях:

- 1) міждержавному – розроблення правил і принципів функціонування бухгалтерського обліку в межах об'єднання держав;
- 2) державному – встановлення загальних правил, стандартів ведення бухгалтерського обліку;
- 3) підприємства – сукупність способів і прийомів ведення бухгалтерського обліку, що прийняті на підприємстві та відповідають особливостям його діяльності.

Облікова політика підприємства – це симбіоз державного регулювання та власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку.

Державна облікова політика виконує функцію нормативно-правового регулювання організації та методики фінансового обліку і складання фінансової звітності у межах країни.

Мета державної облікової політики полягає у зменшенні (стиранні) відмінностей у способах відображення, оцінки, методів подання фінансової інформації та звітів фірм, а також у скороченні коливань кількості та якості інформації в опублікованих фінансових звітах.

Формування власної облікової політики на підприємстві відбувається згідно з вимогами першого і другого рівнів, де враховують конкретну сферу його діяльності. Закони, положення, постанови та інші нормативні документи, які містять варіанти вибору здійснення облікових процедур, обмежують ступінь свободи цієї організації у розробленні облікової політики.

Під час складання облікової політики обов'язково потрібно керуватися чинною нормативно-законодавчою базою та професійним мисленням. Під час визначення пріоритетних напрямів побудови бухгалтерського обліку виникають проблеми вже на початку роботи над обліковою політикою, тому що керівник підприємства може мати на меті реалізацію різних цілей, які впливатимуть на розроблення цього документа.

У табл. 1 узагальнено різницю між обліковими політиками суб'єктів господарювання в США та країн пострадянського простору.

Податковий облік як складник облікової політики чітко не регламентується державними інституціями та нормативно-правовими актами, а має несистематизований порядок, що призводить до ухилення від сплати податків та порушення законів суб'єктами господарювання. Запорукою успішного функціонування на вітчизняному і закордонному ринках будь-якої організації є правильно та грамотно складений податковий облік як важливий складник облікової політики підприємства. Взаємопов'язана облікова та податкова політики підприємства дозволять і фінансовому, і податковому обліку бути прозорими, чіткими, правдивими, не порушуючи національне законодавство.

Правовий та організаційно-економічний статус компанії впливає на формування облікової політики. Це необхідно брати до уваги, щоби знайти найвигідніші варіанти для цього підприємства з метою мінімізації податкового тягаря згідно з нормативними актами, які регулюють бухгалтерський і податковий облік. Також під час створення взаємопов'язаної облікової та податкової політик підприємства повинні враховувати свою організаційну структуру, правову форму утворення та специфіку діяльності.

Взаємопов'язана та структурована облікова і податкова політика підприємства, що спрямована на налагодження оптимальної системи оподаткування, сприятиме спрощенню бухгалтерських операцій щодо податкових розрахунків із державою та контрагентами, їхній прозорості та достовірності.

Порівняльна характеристика облікової політики суб'єктів господарювання США та пострадянських країн

Характеристики облікової політики	США	Україна, Російська Федерація, Республіка Білорусь, Молдова
Сфера дії	Складання та подання звітності	Організація обліку, ведення обліку, складання звітності
Відповідальні	Адміністрація підприємства	Власники, керівництво підприємства та головний бухгалтер
Документальне оформлення	Не оформлюється, розкривається у звітності	Наказ (положення) про облікову політику з відповідними додатками
Терміни формування	Доводиться до відома користувачів в кінці року шляхом розкриття в річній фінансовій звітності	Складається та оголошується шляхом видання наказу на початку нового звітного року
Інструменти	Політика вибору звітної дати Політика прибутку Політика інформаційного забезпечення Дивідендна політика Політика оцінки Амортизаційна політика	Елементи організаційної, методичної та технічної складової (серед яких форма організації бухгалтерського обліку, методи оцінки запасів, методи нарахування амортизації, робочий план рахунків, інвентаризація тощо)
Розкриття	Розкриваються тільки ті методи обліку, що суттєво впливають на фінансові результати, представлені в звітності, і можуть вплинути на рішення користувачів, прийняті на основі цієї інформації. Сам порядок ведення обліку не важливий, якщо він стійко приводить до правильних результатів у звітності і піддається перевірці	Розкриваються усі свої рішення по обліку, якщо воно мало вибір різних облікових методів, навіть якщо це чи не впливає незначно на звітність, що представляється

На думку авторів, податкова політика підприємства – це об'єднання принципів, методів і етапів, що застосовуються організацією для оптимізації податкового навантаження, формування та подання податкової звітності. Підприємство повинно саме визначати відповідні методики, форми і техніки ведення податкового обліку, базуючись на нормах чинного законодавства та напрямі його діяльності. Податкову політику підприємства доцільно зробити важливою частиною облікової політики, але можливо формувати її окремо від облікової, з умовою чіткого взаємозв'язку та координації цих політик між собою.

На облікову політику підприємства впливають як позитивні, так і негативні мега-, макро- та мікро-економічні фактори. Продумана облікова політика підприємства через синергію впливу на підсистеми обліку, аналізу, контролю, прийняття рішень, регулювання та координації спричиняє досягнення синергетичних ефектів, які в результаті приводять до розвитку суб'єкта господарювання та економіки України загалом (рис. 1).

Побудована на рис. 1 структурна схема впливу облікової та податкової політики шляхом упорядкування техніки та технології облікового процесу, зумовить підвищення ефективності функціонування системи бухгалтерського обліку, оподаткування, аналізу, контролю, прийняття рішень, регулювання та координації, з отриманням синергетичних ефектів, які впливають на розвиток суб'єкта господарювання та економіки країни.

Для формування, удосконалення і розвитку взаємопов'язаної облікової та податкової політики підприємств в Україні з урахуванням позитивного досвіду країн світу рекомендовано забезпечити:

1. Формування на базі міжнародних та національних стандартів концепції бухгалтерського обліку в Україні, представлені як трьохрівнева структура, до якої входять на:

- мікроекономічному рівні – виробничі системи (фірми, господарські товариства, підприємства тощо);
- макроекономічному рівні – національно-господарські галузеві системи, фінансово-промислові системи;
- глобальному рівні – міжнародні транснаціональні господарські, фінансові та фінансово-промислові системи.

Єдині правила фінансового та податкового обліку на міжнародних та державних рівнях надають можливість комбінувати державне регулювання на ринкових економічних засадах.

2. Здійснення ліберального вибору менеджерів та бухгалтерів щодо можливостей реалізації декількох альтернативних способів організації бухгалтерського та податкового обліку у низці галузей господарської діяльності.

3. Зміну підходів до визначення складу та логіки ведення рахунків бухгалтерського обліку, методів оцінки активів та відображення їх у калькуляції витрат для усунення перепон у процедурах зіставлення та інтерпретації фінансової та податкової звітності.

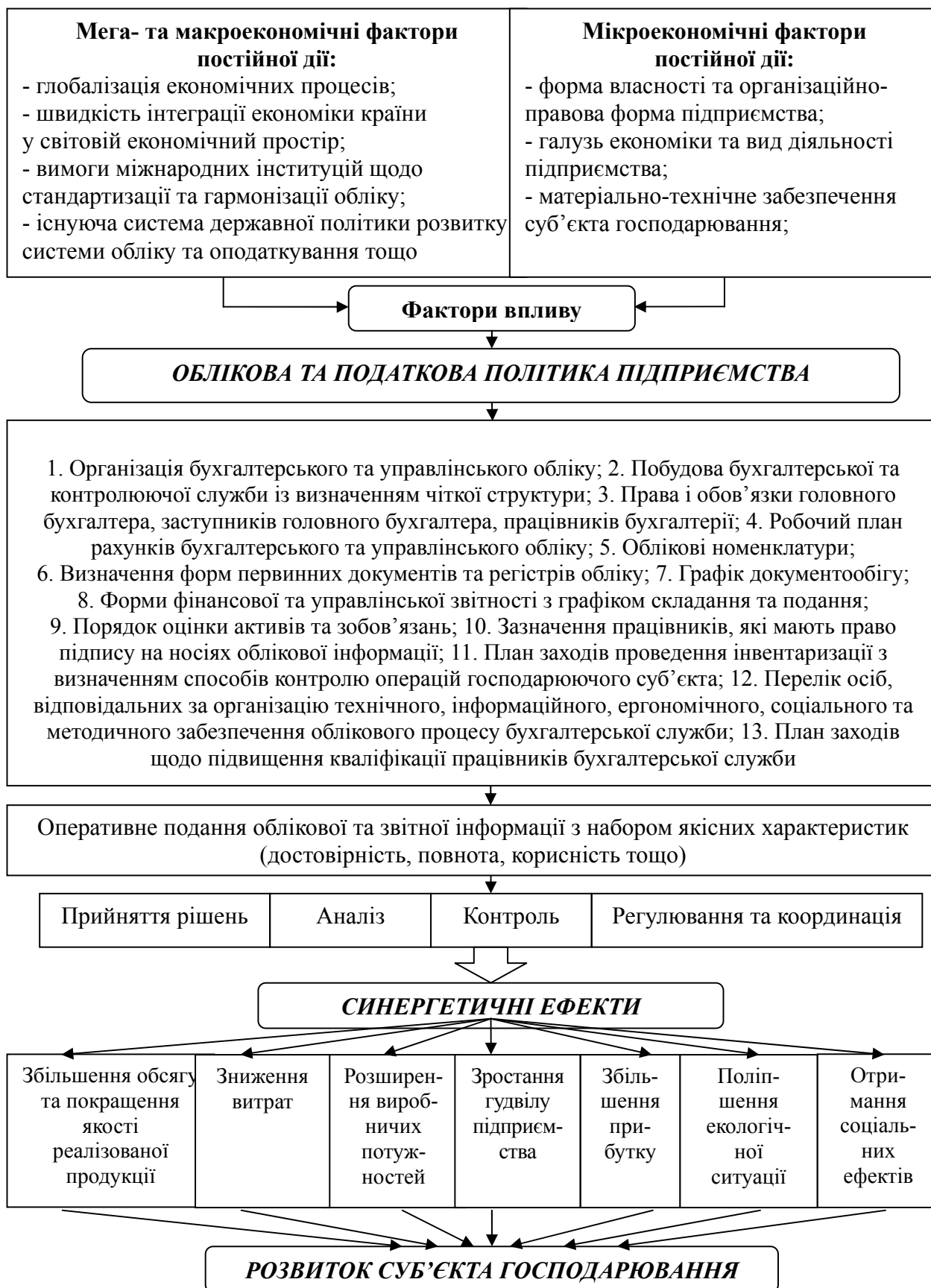

Рис. 1. Вплив облікової та податкової політики на розвиток суб'єктів господарювання

Джерело: сформовано авторами

4. Спрямування облікової та податкової політики на управління конкурентоспроможністю, підвищення потенціалу, розвиток ділової співпраці підприємства тощо.

Висновки з проведеного дослідження.

У результаті проведеного дослідження доведено, що науковці по-різному визначають облікову та податкову політику підприємств.

Обґрунтовано, що під обліковою політикою необхідно розуміти сукупність облікових принципів, методів, процедур та заходів для забезпечення зовнішніх та внутрішніх користувачів обліково-звітною інформацією.

Визначено, що результатом вибраної облікової політики повинен бути вибір для конкретного суб'єкта господарювання методів обліку для складання звітності, яка відповідатиме якісним характеристикам, включаючи інформацію про соціальний, інноваційний та екологічний розвиток.

Доведено, що від правильного формування облікової політики та її системної організації залежить ведення бухгалтерського обліку як важливого інформаційного джерела для управління підприємством та зовнішніх користувачів.

Узагальнено різницю між обліковими політиками суб'єктів господарювання в США та країн пострадянського простору.

На основі аналізу літератури під податковою політикою підприємства рекомендовано розуміти об'єднання принципів, методів і етапів, що застосовуються організацією для оптимізації податкового навантаження, формування та подання податкової звітності. Податкову політику підприємства рекомендовано зробити важливою частиною облікової політики, але можливо формувати й окремо від облікової, з умовою чіткого взаємозв'язку та координації цих політик між собою.

Представлені та згруповані позитивні та негативні мега-, макро- та мікроекономічні фактори впливу на облікову та податкову політику підприємств. Обґрунтовано синергетичний вплив облікової політики на розвиток суб'єктів господарювання.

На основі позитивного досвіду країн світу запропоновані шляхи формування, удосконалення і розвитку взаємопов'язаної облікової та податкової політики підприємств в Україні.

У подальших наукових дослідженнях слід удосконалити методологію формування наказу про облікову та податкову політику суб'єктів господарювання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бондар М.І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю : монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 256 с.
 2. Васильєва Л.М. Сутність облікової політики, її значення і вимоги, які до неї пред'являються. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2131&p=1> (дата звернення: 16.07.2020).

3. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч.-практ. посіб. К.: Лібра, 2004. 880 с.

4. Грицишен Д.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління економіко-екологічною безпекою підприємств : монографія. Житомир: ЖДТУ, 2015. 450 с.

5. Діба В.М. Облік та аналіз необоротних активів: монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 228 с.

6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-ХІУ із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 16.07.2020).

7. Ізмайлов Я.О. Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності підприємств в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України: дис. ... докт. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2018. 555 с.

8. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: підручник. Київ, Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

9. Кузьмінський Ю.А. Обліково-аналітичні можливості системи бухгалтерського (фінансового) обліку в забезпеченні управління ризиками. Київ, КНЕУ, 2017. С. 30–33.

10. М. І. Кутер, М. М. Гурська Основні напрямки вивчення історії виникнення й розвитку бухгалтерського обліку. *Незалежний аудитор*. 2014. № 10. С. 14–29.

11. Легенчук С.Ф. Розвиток бухгалтерського обліку на основі концепції методологічного анархізму П. Фейєрабенда: pro et contra. *Економіка: реалії часу*. 2012. № 2(3). С. 88–91.

12. Л.Г. Ловінська, І.Б. Стефанюк. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні: монографія. К., 2006. 237 с.

13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 8 «Облікові політики, зміни в облікових політиках та помилки». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення: 16.07.2020)

14. Пушкар М., Семанюк В. Актуальність розробки сучасної парадигми обліку. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2017. Випуск 1–2. С. 7–20.

15. Свірко С.В. Бухгалтерський облік в бюджетних установах: методологія і організація : монографія. К.: КНЕУ, 2006. 244 с.

16. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2000. 578 с.

17. Сторожук Т.М. Облікова політика підприємства. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2015. 240 с.

18. Хэндриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учёта: пер. с англ. М.: Финансы и статистика, 1997. 576 с.

19. Bebbington, J., Russell, & S., Thomson, I. (2017) Accounting and sustainable development: Reflections and propositions. *Critical Perspectives on Accounting*. Vol. 48. Pp. 21–34. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2017.06.002> (accessed 16.07.2020)

20. Suprunova, E. (2018) Transformation of new types accounting in the context of globalization and digitalization of the economy. *International Accounting*. Vol. 21 issue 8. Pp. 870–886. URL: <https://doi.org/10.24891/ia.21.8.870> (accessed 16.07.2020)

21. Hall, M. & O'Dwyer, B. (2017). Accounting, non-governmental organizations and civil society: *The importance of nonprofit organizations to understanding accounting, organizations and society*. Vol. 63. Pp. 1–5. URL: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2017.11.001> (accessed 16.07.2020)

REFERENCES:

1. Bondar, M.I. (2008) Investycijna diyalnist: metoda ta organizaciya obliku i kontrolyu [Investment activity: accounting and control methodology and organization: monograph]. Kyiv. KNEU. 256 p. (in Ukrainian).

2. Vasylyeva L.M. (2013) Sutnist oblikovoyi polityky, yiyi znachennya i vymogy, yaki do neyi predyavlyayutsya [The essence of the accounting policy, its meaning and requirements for it] *Efektivna ekonomika*. No. 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2131&p=1> (accessed 16 July 2020) (in Ukrainian).

3. Golov, S.F., Kostyuchenko, V.M. (2004) Buxgalterskyj oblik ta finansova zvitnist za mizhnarodnymy standartamy [Accounting and Financial Reporting by International Standards: Study-Practice. tool]. Kyiv : Libra. 880 p. (in Ukrainian).

4. Grycysheh, D.O. (2015) Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya ekonomiko-ekologichnoyu bezpekoyu pidpryyemstv [Accounting and analytical support of economic and environmental safety of enterprises: monograph]. Zhytomyr. ZhDTU. 450. (in Ukrainian).

5. Dyba, V.M. (2008) Oblik ta analiz neoborotnykh aktyviv [Accounting and analysis of fixed assets: monograph]. Kyiv. KNEU. 228 p. (in Ukrainian).

6. Zakon Ukrainy „Pro buhgalterskyj oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini” No 996-HIV vid 16.07.1999 r. [The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" No. 996-XIV of 16.07.1999]. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed 16 July 2020).

7. Izmaylov, Ya.O. (2018) Buxgalterskyj oblik ta analiz gospodarskoyi diyalnosti pidpryyemstv v umovax investycijno-innovacijnogo rozvytku ekonomiky Ukrainy [Accounting and analysis of economic activity of enterprises in terms of investment and innovation development of the economy of Ukraine] dissertation DSc. 08.00.09. Zhytomyr. ZhDTU. 555 p. (in Ukrainian).

8. Kuzhelnyj, M.V., Levyczka, S.O. (2010) Organizaciya obliku [Accounting organization: a textbook] Kyiv. Centr uchbovoyi literatury – Center for Educational Literature. 352p. (in Ukrainian).

9. Kuzjminskij, Jurij (2017) Oblikovo-analitychni mozhlivosti systemy bukhgalterskogo (finansovogo) obliku v zabezpechenni upravlinnja ryzykamy [Accounting and analytical capabilities of the system of accounting (financial) accounting in the provision of risk management]. Kyjiv, KNEU, 2017. Pp. 30–33. (in Ukrainian).

10. Kuter, M.I., Gurska, M.M. (2014) Osnovni napryamky vyvchennya istoriyi vynykennya j rozvytku buxgalterskogo obliku [The main directions of studying the history of the origin and development of accounting] *Nezalezhnyj audytor*. No. 10. pp. 14–29. (in Ukrainian).

11. Lehenchuk S.F. (2012) Rozvytok bukhhalter-skoho obliku na osnovi kontseptsii metodolohichnoho anarkhizmu P. Feierabenda: pro et contra. [Development of accounting based on the concept of methodological anarchism by P. Feyerabend: pro et contra] *Ekonomika: realii chasu*. No. 2(3). pp. 88–91. (in Ukrainian).

12. Lovinska, L.G., Stefanyuk, I.B. (2006) Organizaciya buxgalterskogo obliku ta finansovogo kontrolyu v suchasnyx umovax gospodaryvannya v Ukrayini [Organization of accounting and financial control in modern business conditions in Ukraine: monograph]. K. 237 p. (in Ukrainian).

13. International Accounting Standard (IAS) 8 “Accounting Policies, Changes in Accounting Policies and Errors”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (accessed 16 July 2020)

14. Pushkar M., Semanjuk V. (2017) Aktualnistj rozrobky suchasnoji paradyghmy obliku. [The relevance of developing a modern accounting paradigm] *Instytut bukhgalterskogo obliku, kontrolj ta analiz v umovakh globalizaciji*. No.1–2. pp. 7–20. (in Ukrainian)

15. Svirko, S.V. (2006) Buxgalterskyj oblik v byudzhetnyx ustanovax: metodologiya i organizaciya [Accounting in budgetary institutions: methodology and organization: monograph]. Kyiv. KNEU. 244 p. (in Ukrainian)

16. Sopko, Vasylj (2000) Bukhgalterskyj oblik: Navch. posibnyk [Accounting: Teaching manual] Kyjiv, KNEU. 578 p. (in Ukrainian).

17. Storozhuk, T.M. (2015). Oblikova politika pidpryyemstva [Company accounting policy]. Irpin: Nacjonalnij universitet DPS Ukrainy. 240p. (in Ukrainian).

18. Hendricksen E. & Van Breda M. (1997) Accounting Theory. Moscow: Finance and Statistics, 576 p. (in Rus.)

19. Bebbington, J., Russell, & S., Thomson, I. (2017) Accounting and sustainable development: Reflections and propositions. *Critical Perspectives on Accounting*. Vol. 48. pp. 21–34. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2017.06.002> (accessed 16 July 2020) (in Eng.).

20. Suprunova, E. (2018) Transformation of new types accounting in the context of globalization and digitalization of the economy. *International Accounting*. Vol. 21, issue 8. pp. 870–886. URL: <https://doi.org/10.24891/ia.21.8.870> (accessed 16 July 2020) (in Eng.).

21. Hall, M. & O'Dwyer, B. (2017) Accounting, non-governmental organizations and civil society: The importance of nonprofit organizations to understanding accounting, organizations and society. Vol. 63. pp. 1–5. URL: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2017.11.001> (accessed 16 July 2020) (in Eng.).